

Затверджую

Генеральний директор ДУ "ІМП імені
Ю.І. Кундієва НАМН", канд. мед. наук, доцент

05.05.2026р.

Б.С. Божук

(дата, підпис)

ПРОГРАМА

навчання з підвищення кваліфікації і стажування лікарів та інших фахівців з охорони праці в галузі гігієни праці та професійної патології в ДУ "ІМП імені Ю.І. Кундієва НАМН"

А. Гігієна праці

Частина 1

(15 червня 2026 р.)

АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗА УМОВАМИ ПРАЦІ (АРМ) згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 1992 р. № 442 "Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці" зі змінами від 5 жовтня 2016 р. № 741: (Законодавча та нормативна база, порядок проведення АРМ, пільги і компенсації, додаткові відпустки, та ін.)

Час	Тема лекції, або практичного заняття	Лектори	Години
8:30 – 9:00	Реєстрація слухачів заходу		
9:00 - 10:00	Відкриття заходу з навчання. Мета і основні завдання проведення заходу з підвищення кваліфікації і стажування лікарів та інших фахівців з охорони праці в галузі гігієни праці. Сучасний стан медицини праці в Україні.	НАГОРНА Антоніна Максимівна, д-р мед. наук, професор, член.-кор. НАМН України, завідувача відділом епідеміології та фізіології праці	1,0
10:00 - 11:00	Законодавча та нормативна база у сфері гігієни праці та атестації робочих місць за умовами праці. Зміни та доповнення до діючих нормативно-правових актів з гігієни праці. Гармонізація національного законодавства з кращими світовими практиками у сфері медицини праці	ТІМОШИНА Діана Павлівна, канд. мед. наук, зав. відділом гігієнічного регламентування та міжнародної діяльності Комітету з питань гігієнічного регламентування МОЗ України	1,0
11:00 - 12:00	Медико-санітарна регламентація хімічних речовин у повітрі робочої зони згідно з Наказом МОЗ України від 09.07.2024 № 1192 «Про затвердження державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин у повітрі робочої зони»	КОЗЛОВ Костянтин Павлович, ст. наук. співроб. лаб. промислової та екологічної токсикології імені академіка НАМН України Трахтенберга І. М., канд. біол. наук	1,0
12:00 - 13:00	Основні положення ДСНтаП "Гігієнічна класифікація праці...", затв. наказом МОЗ України від 08.04.2014 р. № 248. Аналізування запитів сторонніх організацій щодо змін та доповнень до ДСНтаП "Гігієнічна класифікація праці..."	ГОРОДЕЦЬКА Людмила Петрівна, заст. зав. лаб. випробувань транспортних засобів та машинобудування	1,0
13:00 - 14:00	Перерва на обід		
14:00 - 16:00	Атестація робочих місць за умовами праці (АРМ) - загальні питання. Порядок атестації санітарних лабораторій. Проект нових Методичних рекомендацій для проведення АРМ.	ГОРОДЕЦЬКА Людмила Петрівна, заст. зав. лабораторії або представник Держпраці (за згодою)	2,0
16:00 - 17:00	Основні положення нового наказу МОЗ України від 08.09.2025 № 1393 Про організацію та проведення обов'язкових медичних оглядів працівників певних категорій. Порядок розслідування професійних захворювань.	СОЛЮВІЙОВ Олександр Іванович, канд. мед. наук, зав. лаб. санітарно-гігієнічного моніторингу умов праці в ризиконебезпечних професіях	1,0

Частина 2

САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ у тому числі методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці згідно з вимогами Державних санітарних норм та правил "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу", затв. наказом МОЗ України від 08.04.2014 р. №248

Модуль 2.1 Фізичні фактори виробничого середовища. (16 червня 2026 р.)

Час	Тема лекції, або практичного заняття	Лектори	Години
9:00 - 12:00	Нормування, вимірювання, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії інфразвуку, шуму, ультразвуку, неіонізуючих електромагнітних полів. Фізіолого-гігієнічна оцінка штучного та природного освітлення. Профілактика зорової втоми.	НАЗАРЕНКО Василь Іванович, д-р біол. наук, зав. лаб. з вивчення і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища	3,0
12:00 - 13:00	Нормування, вимірювання, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії виробничої вібрації.	СОЛОВЙОВ Олександр Іванович, канд. мед. наук, зав. лаб. санітарно-гігієнічного моніторингу умов праці в ризиконебезпечних професіях	1,0
13:00 - 14:00	Перерва на обід		
14:00 - 16:00	Нормування, вимірювання, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії виробничого мікроклімату.	ПАЛІЙЧУК Сергій Павлович, канд. мед. наук, зав. лаб. випробувань транспортних засобів та машинобудування	2,0
16:00 - 17:00	Практичне заняття з вимірювань та оформлення протоколів досліджень параметрів мікроклімату для атестації робочих місць. Відповіді на запитання, що виникають під час оформлення протоколів.	ГОНЧАРОВ Олександр Едуардович, мол. наук. співроб. лабораторії випробувань транспортних засобів та машинобудування, в.о. зав. санітарної лабораторії	1,0

Модуль 2.2 Хімічні та біологічні фактори виробничого середовища. (17 червня 2026 р.)

Час	Тема лекції, або практичного заняття	Лектори	Години
9:00 - 10:30	Хімічні фактори виробничого середовища. Вплив на організм працюючих та способи профілактики шкідливої дії виробничих факторів хімічної природи.	ДМИТРУХА Наталія Миколаївна, д-р біол. наук, ст. наук. співроб., зав. лаб. промислової та екологічної токсикології імені академіка НАМН України Трахтенберга І. М.	1,5
10:30 - 12:00	Особливості застосування сучасних та традиційних методів вимірювань хімічних показників для гігієнічної оцінки та атестації робочих місць.	АНДРУСИШИНА Ірина Миколаївна, д-р біол. наук, ст. наук. співроб., в.о. зав. лаб. медико-біологічних критеріїв професійних та екологічних впливів	1,5
12:00 - 13:00	Класифікація, вимірювання, нормування, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих біологічних чинників виробничого середовища.	ДМИТРУХА Наталія Миколаївна, д-р біол. наук, ст. наук. співроб., зав. лаб. промислової та екологічної токсикології імені академіка НАМН України Трахтенберга І. М.	1,0
13:00 - 14:00	Перерва на обід		

14:00 -15:30	Демонстрація вимірювального устаткування.	КОЗЛОВ Костянтин Павлович, канд. біол. наук, ст. наук. співроб. лаб. промислової та екологічної токсикології імені академіка НАМН України Трахтенберга І. М.	0,5
		ДЕМЧЕНКО Віолетта Федорівна канд. біол. наук, ст. наук. співроб., зав. лаб. аналітичної хімії та моніторингу токсичних речовин	0,5
		АНДРУСИШИНА Ірина Миколаївна, д-р біол. наук, ст. наук. співроб., в.о. зав. лаб. медико-біологічних критеріїв професійних та екологічних впливів	0,5
15:30 -17:00	Практичне заняття щодо вимірювань та оформлення протоколів досліджень хімічних факторів виробничого середовища. Відповіді на запитання, що виникають під час оформлення протоколів. Характерні помилки при трактуванні результатів досліджень.	АЛТУХОВА Наталія Миколаївна, начальник відділу санітарно-гігієнічних досліджень з оцінки умов праці ДП «Дніпростандартметрологія»	1,5

Модуль 2.3 Фактори трудового процесу (важкість та напруженість праці). (18 березня 2026 р.)

Час	Тема лекції, або практичного заняття	Лектори	Години
9:00 - 11:00	Фактори трудового процесу: важкість та напруженість праці: основні показники, фізіологічні та психофізіологічні особливості впливу на функціональний стан організму працюючих. Особливості виникнення порушень в організмі та розвитку професійних захворювань, що виникають під впливом важкої фізичної роботи та високого нервово-емоційного напруження. Основні шляхи профілактики несприятливого впливу важкої та напруженої роботи на організм працюючих.	ПАЛІЙЧУК Сергій Павлович, канд. мед. наук, зав. лаб. випробувань транспортних засобів та машинобудування	2,0
11:00 - 12:00	Практичне заняття з вимірювань та оформлення протоколів досліджень важкості та напруженості праці. Особливості дослідження та гігієнічної оцінки показників важкості та напруженості праці з метою атестації робочих місць. Оформлення протоколів, типові помилки та запитання, що виникають під час їх оформлення.	ГОРОДЕЦЬКА Людмила Петрівна, заст. зав. лаб. випробувань транспортних засобів та машинобудування	2,0
12:00 - 13:00			
13:00 - 14:00	Перерва на обід		

14:00 - 17:00	<p>Практичне заняття з вимірювань та оформлення протоколів досліджень фізичних факторів виробничого середовища:</p> <p>інфразвуку, шуму, ультразвуку; неіонізуючих електромагнітних полів; штучного та природного освітлення. локальної та загальної вібрації</p> <p>Відповіді на запитання, що виникають під час оформлення протоколів досліджень.</p>	<p>НАЗАРЕНКО Василь Іванович, д-р біол. наук, зав. лаб. з вивчення і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища,</p>	1,0
		<p>БРУХНО Роман Петрович, канд. мед. наук, с.н.с. лаб. з вивчення і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища</p>	1,0
		<p>СОЛОВЙОВ Олександр Іванович, канд. мед. наук зав. лаб. санітарно-гігієнічного моніторингу умов праці в ризико небезпечних професіях</p>	1,0

Заключне заняття (19 червня 2026 р.)

Час	Тема лекції, або практичного заняття	Лектори	Години
9:00 - 10:30	Тестування та аналіз основних помилок і неузгоджень при гігієнічній оцінці умов праці за критеріями ДСНтаП "Гігієнічна класифікація праці...", за результатами тестування слухачів навчального заходу.	ГОРОДЕЦЬКА Людмила Петрівна, заст. зав. лаб. випробувань транспортних засобів та машинобудування	1,5
10:30 - 11:00	Закриття заходу з навчання. Вручення посвідчень встановленого зразка про навчання з підвищення кваліфікації.	СОЛОВЙОВ Олександр Іванович, зав. лаб. санітарно-гігієнічного моніторингу умов праці в ризиконебезпечних професіях, канд. мед. наук	0,5

Відповідальний за організацію курсів з підвищення кваліфікації,
канд. мед. наук

Олександр СОЛОВЙОВ